

Megjelenik e lap mindennap,
pénteket kivéve.

Előfizetési ár:
Helyben a hátralévő színleányre 2 frt. 50 kr.
Vidékre " " 3 " — "
Helyben egy óra I " oszt. ért.

Mindennemű hirdetések elfogad-
tatnak: kétszer hasábozott sorért
5 újkr., ismétléseknél 3 újkr.
Kincstári új minden hirdetéstől 30 újkr.

Az angolok karakteristikája.

Emerson „angliai vázlatok“ című munkájából.

(folytatás)

E régiség iránti gyengeség-magával ragadja a képzelőtehetséget. A grófságok, helyek neveihez legendák vannak kötve, melyek régiek lévén az épopeák és történeteknél, — valami titkos ingerrel bírnak. A nemesek e neveket viselik, s ezáltal inkább felhiva érzik magukat a kötelesség és becsületre. Az aristocratiának előszeretete a falusi élet iránt, képezi az ősi várak biztosságát. Más országok nemessége falun magát száműzöttnek tekinti, s forradalom alkalmával a parasztlak első teendője, várait szétrombolni; az angol farmer utolsó csepp véréig védelmezi urát. Az angol aristocratiának gazdagsága megmérhetlen. Bedford herceg London városából egy négyszög mértföldet bír, a negyed, a Bedford-Woburn és Russel-Squarresbe fekszik. Marquis Breadalbanc, házából egyenes vonalban száz milésre egész a

tengerig saját területen lovagol. Az 1822-dik évben Anglia földje csak 33,000 kéz birtokában volt. A „lord“ nevezet iránti tisztelet, melynek jelentéséhez — az angolra nézve — a politika államszolgálat, értelmi és társadalmi létény van kötve, — határtalan; a legmegrögzöttebb radikál azonnal leveszi kalapját s hangját megváltoztatja egy lord előtt. A nép örömmel engedi át e helyet a nemességnek s csak a politika vezetését, csendesesen ülést a parlamentben s nyilvános alkalmankor az elnökösködést kívánja tőle. Nyugodt, előkelő, öntudatos, czélnélküli magaviselet, s tökéletes távolléte mindazon nagyragyó törekvéseknek, melyek a jöttmenteknél (parvenu) oly igen észrevehető, — tüntetik ki őt. A lojalitás az angolok második vallása, miként ékszer hordozzák intézkedéseiket. Egy finoman politizozott lény, rituáléja a jó társaságnak. A művészet és tudomány iránti szeretet, a legnemesebb szenvedély. Az angol nemesség az országot múzeumná és régiség-gyűjteménnyé változtatta; ő az emberiség könyvtárnoka és őrzője

lett, s csak a Townley, Howard, Spencer, Elgin, Athol, Sutherland, Buccleugh és Breadalbane neveket kell emléktünkbe visszaidézni, hogy az építészet, művészet, tudomány és mezeti gazdaságát előhaladásáról megemlékezzünk.

De a kevély képnek megvannak árnyoldalai is. Az agy hanyagsága átengedi a gyomornak az eszmélést, az uralkodást. Pepys és Evelyn mutatják nekünk a gyűlözet helyeket, hol a főnemes urak gyönyöreiket keresik. III. György alatt az aristocrazia elfajultsága az országot megsemmisítéssel fenyegette; minden főbűn egyesült egy marok előkelő személyében. A mostani udvar magas méltósága, féken tartani látszik a nagyok idéllen kicsapongásait, bárha még most is, a játék, fogadás, ivás és dobzódás napirenden vannak. A legaljasabb botránytörténetek keringenek, melyek méltók a „Causes célébres“-ekhez; a birtokok fele el van zálogosítva, a más rész jövedelme alig elég a ranghoz illő kiadásokat fedezni. A nagyok elfajultsága, henyesége és gögje kiálthatlan, s minden művelt ember, ki önmagát valamennyire becsüli, kerüli a társaságot. A „Nobleman“ nevezet kiment és eltakar minden szennyet, s minden fáradtság és tehetség nélkül, a tudomány, egyház és államban méltóság és tekintélyre juttat, Dr. Johnsonnak a feudali elsőszülöttségi jogról mondott késerű mentsége, hogy az a családban mindig csak egy bolondot teremt, még ma is igazolva van. Azonban a közönséges forradalom e körbe is behatolt, a régi családokból már csak a nevek és birtokok léteznek, a vér egészen új. A műveltség lassanként áthatja a népeket minden osztályait, s a rangkülönbség határvonalai mind inkább és inkább elvegyülnek.

A magas tudományos képzettség, mely az angolokat annyira kitünteti, méltó székhelyét az angol egyetemeken találja. Cambridge, Oxford éppen úgy faktorai a klasszicitásnak, mint Seffield a késeknek, Wilton a szőnyegeknek. Oxford tündöklik a régiség és tudományosságtól, rácsozatai minden újítást kizárnak, lakói csak Herkules és Zeusra esküsznek, s minden szeglet évszázadok pora által van szentesítve. A Merton-Library-ban a könyveket lánczok zárják a falakhoz. E műhelyben adták át Milton és Hobbé istentagadó iratait a tűzhalálnak. Nem lehet tudni, vajjon e tudós testület hallott-e már valamit az amerikai függetlenségi nyilatkozatról, s vajjon Ptolemäus csillagászata nem bír-e még most is érvényességgel Kopernikus újabb rendszere ellen. A tanulók kizárólag a tanodákban élnek, s hét évre kötelesek magukat beiratni, holott a sa-

játképi tanuló csak három évre térjed. A tanulás maga nagyon is rendszerezett modorban űzetik, s névszerint a régi nyelvek s a számtan alapos ismeretéből áll, melyet mindazoknál feltalálni, kik az egyetemből kilépnek. Innen van az angol ítézet jelessége, levegőjük classicususi fűszere s a tömörség és jártasság az idézésekben. Innen van az angol journalisták művelt hangja; ez emberek pontosság, értelem és helyes következtetéssel bírnak, s gyors és derék munkához szoktak. Lábaik alatt szilárd alap van, a kitartás és tehetség. Kitűnő testalkattal megáldva belőlük lesznek amaz eupepti tanuló-malmok, amaz öntöttvas férfiak, ama durva iliók, kiknek munkatehetsége hasonlítva a miénkkel, úgy áll, mint a gőzhámoré a játékszelenczéhez. Az iskolák, Eton, Harrow, Rugby és Westminsterben ugyan ezen classicus modorban készítik elő a fiatalokat. A test képezése egyik lényeges részét teszi tanulmányaiknak; a diákok kötelességből lovagolnak, vadásznak, úsznak és vívnek.

E nemzeti művelődési kertekből származik Anglia legszebb növénye a „wellbred gentleman;“ ezek az embert mindenre megtanítják a mi őt kitüntetheti, kivéven a kalmárasztal melletti állás művészetét.

(folytatjuk.)

Halványan... búsan... ébren...

Halványan... búsan... ébren —
Virasztok a csendes éjben,
Nézem nézem a múlt
Mécsem lobogtatja,
Elhagyott árva lelke
Feltörő sohaja.

Kinéznék az éjszakába,
Ha szemem egy kis fényt látna;
De hasztalan néznék
Szemeim az égbe,
Egy biztató sugar onnan
Nem mosolyg felém le.

Eddig ha az égre néztem
A hallgató csendes éjben:
Ott a csillagokban
A hitet fölbittem,
És kétkedés mély soha sem
Szállotta meg lelke.

Most e fény is kihamvadott,
Mely nekem még vigaszt adott;
Hervadott lelke,
Mint a virág tavasz...

Titkos vágyak- s epedésben,
Titkos búbanatban...

A remény is mintha félne.
Végtelen bűm éjjelére
Nem mer felragyogni, —
Mintha attól félne,
A fájdalom országára
Nem lesz elég fénye.

Oh csak egyszer már viradna
Fel, e gyötrő fájdalmakra...
Vagy hiába várom
A bajnát hasadni...?
Nem fog a nagy éjszakára
Soha felviradni...?!

OLIZÁR.

Vegyesek.

— A múlt hó közepén utazott Kolozsváron keresztül S. Henry Jones, az angol kormány konstantinápolyi consula segédje Pestre, — mint mondá a Pesten felállítandó consulság ügyében. Kolozsvárt addig mulatott, míg teljes magyar öltönye elkészült, még Kazincay-kalapot is vitt magával. Már az öltönyeinket szeretik, utóbb minket is megszeretnek.

— Az egyik sógor lap csudálkozik, hogy a magyar divat Parisból jó hozzájuk, s fél hogy majd mi lesz abból a sok méhkas kalaphóból! Ne félj jámbor sógor, akad annak is gazdája Nikobáriában, oda kell vinni, darabjáért 1500 kókusz diót adnak. — Hát ha még ez a jámbor meg fogja tudni, hogy a „Times“ állandó levelezőt fog Pesten tartani, úgy az „Independence“ is.

— Január 1-ső napján Bécsben Dreher sörházában 3. 0 hordó sört emésztettek el egy nap alatt. Rettenetes szomjuság!

— Offenbach-, az apró operették kifogyhatlan szerzőjétől, a sok közül a napokban adtak egyet Bécsben a Carl-színházban e cím alatt: „A vőlegény az ajtóban“ oly nagy sikerrel, hogy ezt a címet is hozzá lehetne adni a Theat. Chronik szerint: vagy „A közönség betéri az ajtót.“

— A Cölni nagy színház elégséinek ügyében Deutz Mátvás színházi világitó és tüzkészítő ellen a tárgyalás bevégeztetvén, tekintetbe vétetvén, hogy az elmarasztaltnak neje is béggett, Deutz a költségek megtérítésére és fogságra ítéltetett (Wiener Theaterz.)

— Péterváran a „Mihály színház“ újra megnyílt. Francia színészek működnek benne. E színház fény- és gazdagságra felülmul minden oroszországit, építése 400,000 rubelbe került.

— A pétervári nagy színházban, a harmadik emeleti páholyból egy opera csövet egy dráma vigyázatlanságból könyökével a páholytámláról letaszított, mely egy spíness fején oly tetemes sérülést szenvedett, hogy ez 36 óra múlva meghalt.

— Azon napon, midőn John Brown, ki az amerikai rabszolgákat uraik ellen-felkelésre indító — a törvények szigora szerint, de az amerikaiak szegyenpirulására — felakasztatott — agyonott Harper-s-Ferryben, a gyerekpajtások közt találtatott egy John Brown nevű fiu, kű gyermektársai, a játékban utánozva a kegyetlen törvénykezést, hasonlóképp halálra kűltek, s az ítélet rögtöni végrehajtását megszavasták. Kis társukat kivitték a mezőre, közeit hátra köték s a feldobott kötélre hurkot vetvén, a fiúnak nyakába akaszták. Az elítélt alá egy kis hordót állítottak, melyre az föllépett. A hóhért képviselő fiu ekkor elugta alóla a hordót, mely a közel árokba hőmpölyödött, a fiu pedig fennakadt, s azonnal errán száján ömlött a vér. A fiuk ezt látván, ijedten futottak szét, de szerencsére egy közel eső mosóné a felakasztott gyermeket még idején levágta, s megmenté életét.

Halálos ijedtség.

A brassói lapban olvassuk, hogy Kőszegen, egy horvát születésű vértés katona, november 20-kán éjszaka, a város közepén álló régi vártorony mellett őrt állván, mely most élésraktár, egy fehér alaktól annyira megijedt éjjeli 12 órakor, hogy ez ijedés halálát okozá másnap. A fehér alak egy szemben lakó házból jött ki, s a kűthoz ment, hogy beteg fiának vizet vigyen, de a szép éjben néhány perczig állva maradt a csillagos égen jártatván szemelt. Minthogy a városban azon otromba babona uralkodik, hogy éjjel lelkék járnak, tehát a katona ezt a kísértetek egyikének gondolta. Görcsöken vonaglottan összeguborodva találtak a felváltáskor a 25 éves fiatal embert, s a kórházba vitték, szakadozott lélegzettel kapkodott nyakához, görcsösen vonaglott, a rémület hangján kiáltozott, hogy ott a falon látja; arca ijesztőleg elváltozott, a ágyáról az izzadság a szó szoros értelmében csöpögött, míg teste dermedtő hideg volt; négy ember alig tudott vele birni, míg a rémület görcsni megölték őt; a vak babona és örült tévedés áldozatját.

Erkeztek.

Arany Béla, földbirtokos, Alvinczről.
Barcsai Ákos, „ „
Benedek Miklós „ „ Botházáról.
Biró László, „ „ Belhfatvárol.
Miske Ferencz, „ „ Alsó-Sz.-Mihály-falváról.
Schmetzner Teofil. keraskedő, Bocsból.
Palfi Pal, magánzó. Mészesről.

Elutaztak:

Szentiványi László, földbirtokos, H.-Macskaára.
Mikó Mihály, földbirtokos, M.-Vásárhelyre.
Nagy Denez, földb., M.-Vásárhelyre.
Gajzágó István, földb., Szamosújvárra.
Vajda Pál, földb. Dézsre.
Barcsai Ákos, földb., Alvinczre.
Fodor András, es. k. hiv., Marosújvárra.

Tulajdosos és felelős szerkesztő: HAVI MIHÁLY.

PRIELLE CORNELIA asszony, mint vendég.

4-dik bérlet

1-ső szám.

NEMZETI

SZÍNHÁZ.

Felsőbb

engedélyvel.

Kolozsvártt, ma, szerdán, január 18-án, 1860.

A fennálló országos színi választmány pártfogása és HAVI MIHÁLY igazgatása alatti
dalszintársaság által

PRIELLE CORNELIA asszony 5-dik fellépteül

adatik:

Szomorujáték 5 felvonásban. Írta Dumas Sándor, fordította Szental György.

S z e m é l y z e t .

Antoni	Paulai.	Klára, Adele húga	Pataki R.
Adele, E'Hervey tábornagy neje	Prielle Coruelia a.	D'Hervilly Ödön, ifju költő	Tar.
Delaunay, orvos	Felix.	Fogadósné	Láng M.
Lancy asszonyosság	Bodorlónó.	Lajos, Antoni inasa	Rudolf.
Marsan báró	Barta.	Lancy, inasa	Beczka.
De Campsné	Bokorné.	Adele inasa	Szücs
De Lussan Fridrik	Szabó Mózsai.	Adele szobaleánya	Szabó Eszter.
D'Hervey, tábornagy	Simonyi.	Vendégek. — Idő: jelenkor.	

 PRIELLE CORNELIA asszony, a pesti nemzeti színház tagja
a fennjelelt szerepben a t. cz. közönség kegyébe ajánlja magát.

 A mai előadással a 4-ik bérlet megkezdetvén, a jelen bérletár befizetésére
a t. cz. bérlő közönséget fölkéri A színiigazgatóság.

 Holnap az álarczos vigalom miatt a színház zárva.

Helyek ára : Zártszék 70 kr. Földszint 40 kr. Alszíni jegy 20 kr.
Karzat 10 kr. oszt. ért.

Kezdeté fel 7 órakor, vége 9 után.